

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 12. januarja 2023 *

„Predhodno odločanje – Konkurenca – Zloraba prevladujočega položaja – Pravila, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu zaradi kršitev določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije – Direktiva 2014/104/EU – Člena 5 in 6 – Razkritje dokazov – Dokazi iz spisa organa, pristojnega za konkurenco – Postopek, ki poteka pred Evropsko komisijo, v zvezi s kršitvijo pravil o konkurenci – Nacionalni postopek v zvezi z odškodninsko tožbo, ki se nanaša na isto kršitev – Pogoji za razkritje dokazov“

V zadevi C-57/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Nejvyšší soud (vrhovno sodišče, Češka republika) z odločbo z dne 16. decembra 2020, ki je na Sodišče prispela 1. februarja 2021, v postopku

RegioJet a.s.

proti

České dráhy a.s.,

ob intervenciji

Česká republika, Ministerstvo dopravy,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal, predsednica senata, L. Arastey Sahún, sodnica, F. Biltgen, N. Wahl (poročevalec) in J. Passer, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 3. februarja 2022,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za RegioJet a.s. O. Doležal, advokát,

* Jezik postopka: češčina.

- za České dráhy a.s. J. Kindl, S. Mikeš in K. Muzikář, advokáti,
- za grško vlado K. Boskovits, agent,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s F. Sclafanijem, avvocato dello Stato,
- za Evropsko komisijo B. Ernst, P. Němečková in C. Zois, agentke,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 5. maja 2022
izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5(1) in (4), člena 6(5)(a) ter člena 6(7) in (9) Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL 2014, L 349, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama RegioJet a.s. in České dráhy a.s. v zvezi z zahtevo za razkritje dokazov, ki jo je družba RegioJet vložila v okviru odškodninske tožbe za povrnitev škode, ki naj bi jo ta družba utrpela zaradi protikonkurenčnih ravnanj družbe České dráhy.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (ES) št. 1/2003

- 3 V uvodnih izjavah 7 in 21 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) je navedeno:

„(7) Nacionalna sodišča imajo pri uporabi pravil konkurence [Unije] bistveno vlogo. V pravnih sporih med posamezniki ščitijo osebne pravice v skladu s pravom [Unije], na primer z določanjem odškodnin oškodovancem. Nacionalna sodišča dopolnjujejo naloge nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco. Zato jim mora biti v celoti dovoljena uporaba členov [101] in [102 PDEU].

[...]

- (21) Enotnost pri uporabi pravil konkurence zahteva tudi vzpostavitev oblik sodelovanja med sodišči držav članic in Komisijo. To velja za vsa sodišča držav članic, ki uporabljajo člena 101 in 102 Pogodbe, ne glede na to ali uporabljajo ta pravila v pravnih sporih med zasebnimi strankami ali pa delujejo kot organi, pristojni za konkurenco, oziroma kot

pritožbena sodišča. Zlasti morajo nacionalna sodišča imeti možnost, da Komisijo zaprosijo za informacije ali njeno mnenje v zadevah, ki se tičejo uporabe zakonodaje [Unije] o konkurenci. [...]"

4 Člen 2 te uredbe, naslovljen „Dokazno breme“, določa:

„V vseh nacionalnih postopkih ali postopkih [Unije] za uporabo členov [101 in 102 PDEU] kršitve iz člena [101](1) ali člena [102 PDEU] dokazuje stranka ali organ, ki kršitev domneva. [...]"

5 Člen 5 navedene uredbe določa:

„Organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, so pristojni za uporabo členov [101] in [102 PDEU] v posameznih primerih. Za ta namen lahko po uradni dolžnosti ali na podlagi pritožbe izdajo naslednje odločbe, ki:

- zahtevajo odpravo kršitve,
- odredijo začasne ukrepe,
- sprejmejo zaveze,
- naložijo globe, periodične denarne kazni ali druge sankcije, predvidene po nacionalnem pravu.

Kadar na podlagi razpoložljivih informacij pogoji za prepoved niso izpolnjeni, se lahko odločijo, da ni nobenega vzroka za njihovo ukrepanje.“

6 Poglavje III iste uredbe se nanaša na odločbe, ki jih Komisija sprejme na podlagi členov 101 in 102 PDEU. Te odločbe lahko vključujejo ugotavljanje in odpravo kršitev (člen 7), sprejetje začasnih ukrepov (člen 8), sklepe, s katerimi zaveze postanejo zavezujoče (člen 9), in, nazadnje, ugotavljanje neuporabe členov 101 in 102 PDEU (člen 10).

7 Člen 11 Uredbe št. 1/2003, naslovljen „Sodelovanje med Komisijo in organi, pristojnimi za konkurenco v državah članicah“, v odstavkih 1 in 6 določa:

„1. Komisija in organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, v sodelovanju uporabljajo pravila konkurence [Unije].

[...]

6. Ko Komisija začne postopek za izdajo odločbe iz poglavja III, razbremeni organe, pristojne za konkurenco v državah članicah, uporabe členov [101] in [102 PDEU]. Če organ, pristojen za konkurenco v državi članici, že obravnava primer, Komisija sproži svoje postopke šele po posvetovanju z nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco.“

8 Člen 16 te uredbe, naslovljen „Enotna uporaba zakonodaje [Unije] o konkurenci“, določa:

„1. Kadar nacionalna sodišča odločajo o sporazumih, sklepih ali usklajenih ravnanjih v skladu s členom [101] ali členom [102 TFUE], ki so že predmet odločbe Komisije, ne morejo sprejeti odločitev, ki so v nasprotju s sprejeto odločbo Komisije. Prav tako se morajo izogibati odločitvam, ki bi nasprotovale odločbi, ki jo namerava sprejeti Komisija v že začetem postopku.

Zato lahko nacionalno sodišče oceni, ali je potrebno, da svoje postopke ustavi. Ta obveznost ne posega v pravice in obveznosti iz člena [267 PDEU].

2. Kadar organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, odločajo o sporazumih, sklepih ali usklajenih ravnanjih v skladu s členom [101] ali členom [102 PDEU], ki so že predmet odločbe Komisije, ne morejo sprejeti odločitev, ki so v nasprotju s sprejeto odločbo Komisije.“

Uredba (ES) št. 773/2004

- 9 Člen 2(1) Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma [101 in 102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 622/2008 z dne 30. junija 2008 (UL 2008, L 171, str. 3), določa:

„Komisija se lahko odloči začeti postopek za sprejem odločbe v skladu s poglavjem III Uredbe (ES) št. 1/2003 kadar koli, vendar najpozneje do datuma, ko izda predhodno oceno, kakor je navedeno v členu 9(1) navedene uredbe, ali ugotovitev o možnih kršitvah ali zahtevo strankam, da izkažejo svoj interes za sodelovanje v pogovorih o poravnavi, ali do datuma objave sporočila v skladu s členom 27(4) navedene uredbe, pri čemer se upošteva zgodnejši datum.“

Direktiva 2014/104

- 10 V uvodnih izjavah 6, 15, 21, 23 in od 25 do 28 Direktive 2014/104 je navedeno:

„(6) Za zagotovitev učinkovitih tožb na izvajanje v zasebnem interesu na podlagi civilnega prava in učinkovitega izvajanja v javnem interesu organov, pristojnih za konkurenco, morata obe orodji součinkovati, da se zagotovi čim večja učinkovitost pravil o konkurenci. Na skladen način je treba urediti način usklajevanja obeh oblik izvrševanja, na primer z ureditvijo dostopa do dokumentov, s katerimi razpolagajo organi, pristojni za konkurenco. [...]

[...]

(15) Dokazovanje je pomemben element, kar zadeva vložitev odškodninskih tožb zaradi kršitve konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava. Vendar pa je za postopke v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava značilna asimetrija informacij, zato je primerno zagotoviti, da se tožnikom podeli pravica do zagotovitve razkritja dokazov, povezanih z njihovim zahtevkom, ne da bi morali podrobno navesti vsak posamezni dokaz. Za zagotovitev enakopravnosti strank bi morala biti ta sredstva na voljo tudi tožencem v postopkih z odškodninskimi tožbami, da lahko zahtevajo razkritje dokazov zadevnih tožnikov. Nacionalnim sodiščem bi moralo biti omogočeno, da odredijo tudi razkritje dokazov tretjih oseb, vključno z javnimi organi. Kadar želi nacionalno sodišče odrediti razkritje dokazov Komisije, se uporabljata načelo iz člena 4(3) PEU o lojalnem sodelovanju med Unijo in državami članicami ter člen 15(1) Uredbe [...] št. 1/2003, kar zadeva zaprosila za informacije. Kadar nacionalna sodišča javnim organom odredijo, naj razkrijejo dokaze, se uporabljajo načela pravnega in upravnega sodelovanja iz prava Unije ali nacionalnega prava.

[...]

(21) Da bi lahko Komisija in nacionalni organi, pristojni za konkurenco, učinkovito in dosledno uporabljali člena 101 in 102 PDEU, je potreben enoten pristop na ravni Unije glede razkritja dokazov, ki so del spisa organa, pristojnega za konkurenco. Razkritje dokazov ne bi smelo neupravičeno ovirati učinkovitosti organov, pristojnih za konkurenco, pri izvajanju konkurenčnega prava. [...]

[...]

(23) Zahtevo po sorazmernosti bi bilo treba skrbno oceniti tudi takrat, kadar bi razkritje pomenilo vpogled v preiskovalno strategijo organa, pristojnega za konkurenco, ker bi razkrilo, kateri dokumenti so del spisa, ali kadar bi negativno vplivalo na način sodelovanja podjetij z organi, pristojnimi za konkurenco. Posebno pozornost bi bilo treba posvetiti preprečevanju iskanja na slepo, tj. vsesplošnemu iskanju ali preširokemu iskanju informacij, ki po vsej verjetnosti niso pomembne za stranke v postopku. Zahtevki za razkritje zato ne bi smeli veljati za sorazmerne, kadar se sklicujejo na splošno razkritje dokumentov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, v zvezi z določeno zadevo ali dokumentov, ki jih predloži stranka v določeni zadevi. Zahtevki za tako obsežno razkritje tudi ne bi bili združljivi z dolžnostjo vložnika zahtevka, da kar najbolj natančno in podrobno opredeli posamezne dokaze ali vrste dokazov.

[...]

(25) Za razkritja, ki bi, če bi bila odobrena, neupravičeno posegla v tekočo preiskavo organa, pristojnega za konkurenco, v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava, bi bilo treba uporabiti izjemo. Informacije, ki jih je pripravil in strankam v postopku poslal organ, pristojen za konkurenco, v postopku izvajanja konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava (kot je obvestilo o nasprotovanju) oziroma jih je pripravila stranka v takšnem postopku (kot so odgovori na zahteve organa, pristojnega za konkurenco, po informacijah ali izjave prič), bi se smele v postopkih z odškodninskimi tožbami torej razkriti šele po tem, ko organ, pristojen za konkurenco, konča svoj postopek, na primer s sprejetjem odločbe na podlagi člena 5 ali poglavja III Uredbe [...] št. 1/2003, razen odločb o začasnih ukrepih.

(26) Programi prizanesljivosti in poravnalni postopki so pomemben instrument izvajanja konkurenčnega prava Unije v javnem interesu, saj prispevajo k odkrivanju in učinkovitemu pregonu najhujših kršitev konkurenčnega prava ter nalaganju kazni zanje. [...] Da bi zagotovili nadaljnjo pripravljenost podjetij, da prostovoljno stopijo v stik z organi, pristojnimi za konkurenco, ter jim predložijo izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo, bi bilo treba takšne dokumente izvzeti iz odredbe o razkritju dokazov. [...]

(27) Pravila iz te direktive o razkritju dokumentov, razen izjav o prizanesljivosti in vlog za poravnavo, zagotavljajo, da imajo oškodovanci vseeno dovolj drugih možnosti za pridobitev dostopa do ustreznih dokazov, ki jih potrebujejo za pripravo odškodninske tožbe. Nacionalnim sodiščem bi bilo treba na zahtevo tožnika omogočiti dostop do dokumentov, za katere se uveljavlja izjema, da se ugotovi, da njihova vsebina ne presega opredelitev izjav prizanesljivosti in vlog za poravnavo iz te direktive. Vsakršna vsebina, ki presega ti dve opredelitvi, bi se smela razkriti pod ustreznimi pogoji.

(28) Nacionalna sodišča bi morala imeti možnost, da kadar koli v okviru odškodninske tožbe odredijo razkritje dokazov, ki obstajajo neodvisno od postopka organa, pristojnega za konkurenco („predhodne informacije“).

11 V skladu s členom 2, točka 17, Direktive 2014/104 „predhodne informacije“ pomenijo dokaz, ki obstaja neodvisno od postopka organa, pristojnega za konkurenco, ne glede na to, ali spis organa, pristojnega za konkurenco, te informacije vsebuje ali ne.

12 Člen 5 te direktive, naslovljen „Razkritje dokazov“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da lahko nacionalna sodišča v postopkih v zvezi z odškodninsko tožbo v Uniji na zahtevo tožnika, ki predloži utemeljeno obrazložitev z dejstvi in dokazi, ki so dostopni pod razumnimi pogoji in zadostno podpirajo verjetnost odškodninskega zahtevka, tožencu ali tretji osebi odredijo razkritje ustreznih dokazov, s katerimi razpolagajo, v skladu s pogoji iz tega poglavja. Države članice nacionalnim sodiščem zagotovijo tudi možnost, da na zahtevo toženca tožniku ali tretji osebi odredijo razkritje ustreznih dokazov.

[...]

2. Države članice zagotovijo, da lahko nacionalna sodišča odredijo razkritje določenih dokazov ali ustreznih dokazov, ki so v utemeljeni obrazložitvi karseda natančno in podrobno opisani na podlagi dejstev, dostopnih pod razumnimi pogoji.

3. Države članice zagotovijo, da nacionalna sodišča omejijo razkritje dokazov le na tisto, kar je sorazmerno. Pri odločanju o tem, ali je razkritje, ki ga je zahtevala stranka, sorazmerno, nacionalna sodišča upoštevajo legitimni interes vseh zadevnih strank in tretjih oseb. Upoštevajo zlasti:

(a) koliko je zahtevkov ali ugovor podprt z razpoložljivimi dejstvi in dokazi, ki utemeljujejo zahtevo po razkritju dokazov;

(b) obseg in stroške razkritja, zlasti za zadevne tretje osebe, vključno s preprečitvijo vsesplošnega iskanja informacij, ki po vsej verjetnosti niso pomembne za stranke postopka;

(c) ali dokazi, katerih razkritje se zahteva, vsebujejo zaupne informacije, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in ali obstajajo ureditve o varovanju takšnih zaupnih informacij.

4. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalna sodišča pristojnost, da odredijo razkritje dokazov, ki vsebujejo zaupne informacije, kadar menijo, da so pomembni za odškodninsko tožbo. Zagotovijo tudi, da imajo nacionalna sodišča pri odreditvi razkritja takšnih informacij na voljo učinkovite ukrepe za varstvo takšnih informacij.

5. Interes podjetij, da se po kršitvi konkurenčnega prava izognejo odškodninskim tožbam, ne predstavlja interesa, ki bi ga bilo treba zaščititi.

[...]

8. Brez poseganja v odstavka 4 in 7 ter v člen 6, ta člen državam članicam ne preprečuje, da ohranijo ali uvedejo pravila, ki bi dovoljevala razkritje dokazov v širšem obsegu.“

13 Člen 6 navedene direktive, naslovljen „Razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se za namene odškodninskih tožb v primerih, ko nacionalna sodišča odredijo razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, poleg člena 5 uporablja tudi ta člen.

[...]

4. Pri ocenjevanju sorazmernosti odredbe za razkritje informacij, v skladu s členom 5(3), nacionalna sodišča upoštevajo tudi naslednje:

- (a) ali zahteva vsebuje podrobnosti o naravi, predmetu ali vsebini dokumentov, predloženih organu, pristojnemu za konkurenco, ali je del spisa takšnega organa, ali pa je bila zahteva bolj splošna zahteva v zvezi z dokumenti, predloženimi organu, pristojnemu za konkurenco;
- (b) ali stranka zahteva razkritje v zvezi z odškodninsko tožbo pred nacionalnim sodiščem ter
- (c) v povezavi z odstavkoma 5 in 10 ali na zahtevo organa, pristojnega za konkurenco, v skladu z odstavkom 11 potrebo po varovanju učinkovitosti javnega izvrševanja konkurenčnega prava.

5. Nacionalna sodišča lahko šele po tem, ko je organ, pristojen za konkurenco, končal postopek s sprejetjem odločbe ali drugače, odredijo razkritje naslednjih vrst dokazov:

- (a) informacij, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco;
- (b) informacij, ki jih je med postopkom zbral organ, pristojen za konkurenco, in jih poslal strankam, in
- (c) vlog za poravnavo, ki so bile umaknjene.

6. Države članice zagotovijo, da nacionalna sodišča za namen odškodninskih tožb nikoli ne morejo odrediti, naj stranka ali tretja oseba razkrije katero koli od naslednjih vrst dokazov:

- (a) izjav zaradi prizanesljivosti in
- (b) vlog za poravnavo.

7. Tožnik lahko vloži utemeljeno zahtevo, da nacionalno sodišče dostopi do dokazov iz točke (a) ali (b) odstavka 6 zgolj z namenom, da se zagotovi, da njihova vsebina izpolnjuje opredelitve iz točk 16 in 18 člena 2. Pri tej oceni lahko nacionalna sodišča zaprosijo za pomoč le ustreznemu organu, pristojnemu za konkurenco. Tudi avtorji zadevnih dokazov imajo možnost, da so zaslišani. Nacionalno sodišče nikakor ne dovoli dostopa do teh dokazov drugim strankam ali tretjim osebam.

8. Če je z odstavkom 6 zajet le del zahtevanih dokazov, se preostali deli dajo na vpogled v skladu z zadevnimi odstavki o razkritju iz tega člena, odvisno od vrste, v katero spadajo.

9. Brez poseganja v ta člen se lahko kadar koli v postopku odškodninske tožbe odredi razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, ki ne spadajo v nobeno od vrst dokazov, navedenih v tem členu.

[...]

11. Če so organi, pristojni za konkurenco, pripravljene izraziti svoja stališča glede sorazmernosti zahtev za razkritje, lahko organ, pristojen za konkurenco, na lastno pobudo predloži ugotovitve nacionalnemu sodišču, pred katerim se zahteva odredba za razkritje.“

14 Člen 22 Direktive 2014/104, naslovljen „Časovna veljavnost“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi člena 21 za uskladitev z bistvenimi [materialnopravnimi] določbami te direktive, ne uporabljajo retroaktivno.

2. Države članice zagotovijo, da se vsi nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi člena 21, ki niso ukrepi iz odstavka 1, ne uporabljajo za odškodninske tožbe, ki so bile predložene nacionalnim sodiščem pred 26. decembrom 2014.“

Češko pravo

Zakon št. 143/2001

15 Zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže (zakon št. 143/2001 o varstvu konkurence) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje spora o glavni stvari (v nadaljevanju: zakon št. 143/2001), v členu 1(1) določa, da se s tem zakonom „ureja varstvo konkurence na trgu proizvodov in storitev [...] pred vsemi ravnanji, ki preprečujejo, omejujejo, izkrivljajo ali ogrožajo konkurenco“.

16 Člen 21ca(2) zakona št. 143/2001 v bistvu določa, da se dokumenti in informacije, ki so bili pripravljene in predložene za upravni postopek pred nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, ki še poteka, lahko razkrijejo javnim organom šele po koncu preiskave ali po pravnomočni odločbi nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero se zaključijo upravni postopek.

Zakon št. 262/2017

17 Zákon č. 262/2017 Sb. o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže (zakon št. 262/2017 o povrnitvi škode za kršitev konkurence, v nadaljevanju: zakon št. 262/2017) je namenjen prenosu Direktive 2014/104 v češki pravni red.

18 Člen 2(2)(c) tega zakona določa, da so zaupne informacije, ki so zaščitene z obveznostjo zaupnosti, med drugim „dokazila in informacije, ki so bile predložene posebej za upravni postopek ali izvajanje nadzora [nacionalnega] organa, pristojnega za konkurenco“.

19 Iz člena 10(1) navedenega zakona v bistvu izhaja, da predsednik senata pred začetkom postopka v zvezi z odškodninsko tožbo za škodo, povzročeno z omejevanjem konkurence – na zahtevo stranke, ki je vložila to tožbo, in ki z gotovostjo, ki ustreza razpoložljivim dejstvom, potrdi

verodostojnost njene pravice do povrnitve škode, ki je nastala zaradi omejevanja konkurence, kadar se to izkaže za potrebno in sorazmerno z uveljavljanjem pravice tožeče stranke do odškodnine – odredi razkritje določenih dokumentov, na podlagi katerih lahko osebe, ki z njimi razpolagajo, raziščejo stanje.

- 20 Člen 15(4) istega zakona določa, da „se obveznost razkritja zaupnih informacij iz člena 2(2)(c) lahko naloži šele po pravnomočnosti odločbe organa, pristojnega za konkurenco, s katero se zaključi upravni postopek“.
- 21 Člen 16(1)(c) zakona št. 262/2017 v bistvu določa, da v primeru zahteve za dostop do dokumentov, ki vsebujejo zaupne informacije in ki so v spisu nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, predsednik senata preuči, ali bi njihovo razkritje ogrozilo učinkovito izvajanje predpisov s področja konkurence. Iz odstavka 3 tega člena izhaja, da se dokumenti z zaupnimi informacijami lahko razkrijejo šele po koncu preiskave oziroma po pravnomočni odločbi nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero se zaključi upravni postopek.
- 22 Na podlagi člena 18(1) tega zakona lahko predsednik senata pod pogoji, določenimi v členih 10 in 16 navedenega zakona, odredi razkritje dokazov tudi po začetku postopka v glavni stvari.
- 23 Člen 27(1) istega zakona določa, da je v okviru postopka v zvezi z odškodninsko tožbo sodišče vezano na odločbo drugega sodišča, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (urad za varstvo konkurence, v nadaljevanju: ÚOHS), in Komisije v zvezi z obstojem omejevanja konkurence in z identiteto storilca tega omejevanja.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 24 ÚOHS je 25. januarja 2012 po uradni dolžnosti začel upravni postopek glede morebitne zlorabe prevladujočega položaja, ki naj bi jo storila družba České dráhy, ki je nacionalni železniški prevoznik v lasti češke države.
- 25 Družba RegioJet, ki je podjetje, ki med drugim ponuja storitve železniškega prevoza oseb na progi Praga-Ostrava (Češka republika), je leta 2015 pri Městský soud v Praze (mestno sodišče v Pragi, Češka republika) proti družbi České dráhy vložilo odškodninsko tožbo za povrnitev škode, ki naj bi nastala zaradi ravnanj te družbe, ki naj bi bila v nasprotju s pravili o konkurenci.
- 26 Komisija se je 10. novembra 2016 odločila, da začne formalni postopek preiskave na podlagi člena 2(1) Uredbe št. 773/2004, da bi presodila obstoj predatorskih cen, ki naj bi jih družba České dráhy uporabljala pri opravljanju storitev železniškega prevoza oseb v Češki republiki in zlasti na progi Praga-Ostrava (zadeva št. AT.40156 – Czech Rail).
- 27 ÚOHS je 14. novembra 2016 prekinil upravni postopek, vendar ga ni formalno zaključil, ker je Komisija sama začela postopek, ki se je z materialnega vidika nanašal na ista ravnanja, kot so tista, ki so bila predmet upravnega postopka.

- 28 Družba RegioJet je 11. oktobra 2017 v okviru odškodninske tožbe vložila zahtevo za razkritje dokumentov na podlagi določb zakona št. 262/2017. Družba RegioJet je med drugim zahtevala razkritje dokumentov, za katere je domnevala, da jih ima družba České dráhy, zlasti podrobnih seznamov ter poročil o železniškem javnem prevozu in računovodskih dokumentov, ki se nanašajo na komercialne dejavnosti zadnjenavedene družbe.
- 29 ÚOHS se je oprl na člen 21ca(2) zakona št. 143/2001 in trdil, da zahtevanih dokumentov, s katerimi razpolaga v okviru upravnega postopka, ni mogoče razkriti, in sicer do dokončnega zaključka tega upravnega postopka. Poleg tega je navedel, da drugi zahtevani dokumenti spadajo v kategorijo dokumentov, ki tvorijo zaključen sklop dokumentov, in zavrnil njihovo razkritje z obrazložitvijo, da bi to lahko zmanjšalo učinkovitost politike pregona kršitev konkurenčnega prava.
- 30 Komisija je 26. februarja 2018 v odgovor na zahtevo Městský soud v Praze (mestno sodišče v Pragi) z dne 12. januarja 2018 poudarila, da bi moralo sodišče pri odločanju o predložitvi dokaznih sredstev v interesu varstva legitimnih interesov vseh strank v postopku in interesov tretjih oseb med drugim uporabiti načelo sorazmernosti in sprejeti ukrepe za varstvo takih informacij. Poleg tega je navedla, da nacionalna sodišča, kadar odločajo o vprašanjih iz členov 101 in 102 PDEU, na podlagi člena 16(1) Uredbe št. 1/2003 ne morejo sprejeti odločitev, ki so v nasprotju z odločbami, ki jih sprejme Komisija. Nacionalna sodišča bi se prav tako morala izogibati sprejemanju odločitev, ki so v nasprotju z odločbo, ki jo ta institucija namerava sprejeti v že začetem postopku. Zato je bilo nacionalno sodišče pozvano, naj oceni, ali je bilo potrebno, da ustavi svoje postopke.
- 31 Navedeno nacionalno sodišče je 14. marca 2018 družbi České dráhy odredilo, naj z vložitvijo v spis razkrije vse dokumente. Ti dokumenti so vsebovali, na eni strani, informacije, ki jih je ta družba izrecno pripravila za postopek pred ÚOHS, in, na drugi strani, informacije, ki se obvezno pripravijo in hranijo zunaj okvira tega postopka, kot so podrobni sezname železniških povezav, četrletna poročila o železniškem javnem prevozu in seznam povezav, ki jih zagotavlja družba České dráhy. Vendar je navedeno sodišče zavrnilo zahtevi družbe RegioJet za, prvič, razkritje računovodskih dokumentov, ki se nanašajo na komercialne dejavnosti družbe České dráhy, vključno s kodami po progah in vrstah vlaka, in drugič, za razkritje zapisnikov sej upravnega odbora družbe České dráhy za september in oktober 2011.
- 32 Isto sodišče je s sklepom z dne 19. decembra 2018 na podlagi člena 27(1) zakona št. 262/2017 odločilo, da prekine postopek vsebinskega odločanja o odškodninski tožbi do zaključka postopka iz točke 26 te sodbe.
- 33 Tako družba RegioJet kot družba České dráhy sta zoper sklep z dne 14. marca 2018 vložili pritožbo pri Vrchní soud v Praze (višje sodišče v Pragi, Češka republika). Zadnjenavedeno sodišče je s sklepom z dne 29. novembra 2019 potrdilo sklep z dne 14. marca 2018 in za zagotovitev varstva razkritih dokazov sprejelo ukrepe, da se ti dokazi položijo v sodni depozit ter razkrijejo samo strankam, njihovim zastopnikom in izvedencem, in to vsekakor vedno na podlagi obrazložene pisne zahteve in po predhodnem soglasju sodnika, ki glede na delitev dela odloča o zadevi.
- 34 Družba České dráhy je zoper ta sklep z dne 29. novembra 2019 vložila kasacijsko pritožbo pri Nejvyšší soud (vrhovno sodišče, Češka republika), ki je predložitveno sodišče.

35 V teh okoliščinah je Nejvyšší soud (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je v skladu z razlago člena 5(1) [Direktive 2014/104] postopek, v katerem se sodišče odloči o razkritju dokazov, čeprav hkrati Komisija vodi postopek za izdajo odločbe v skladu s poglavjem III [Uredbe št. 1/2003], zaradi česar sodišče na tej podlagi prekine postopek za povrnitev škode zaradi kršitve prava konkurence?
2. Ali razlaga člena 6(5)(a) in člena 6(9) Direktive 2014/104 nasprotuje nacionalni ureditvi, ki omejuje razkritje vseh informacij, ki so bile predložene med postopkom na zahtevo organa, pristojnega za konkurenco, vključno z informacijami, ki jih mora udeleženec postopka pripraviti in shraniti (ali jih pripravlja in shranjuje) v skladu z drugimi zakonskimi določbami, ne glede na postopek v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava?
3. Ali se za ‚drugačen‘ zaključek postopka v smislu člena 6(5) Direktive 2014/104 lahko šteje tudi položaj, ko je nacionalni organ, pristojen za konkurenco, prekinil postopek, takoj ko je Komisija sprožila postopek za izdajo odločbe v skladu s poglavjem III Uredbe št. 1/2003?
4. Ali je ob upoštevanju funkcije in ciljev Direktive 2014/104 v skladu s členom 5(1) v povezavi s členom 6(5) te direktive postopek nacionalnega sodišča, v katerem to po analogiji uporabi nacionalno ureditev, s katero je bil prenesen člen 6(7) navedene direktive, za takšne kategorije informacij, kot so informacije iz člena 6(5) iste direktive, in se tako odloči razkriti dokaze ob upoštevanju, da bo sodišče vprašanje, ali dokazi vključujejo informacije, ki jih je fizična ali pravna oseba pripravila posebej za postopek, ki ga vodi organ, pristojen za konkurenco (v smislu člena 6(5)(a) Direktive 2014/104), obravnavalo šele po tem, ko mu bodo ti dokazi razkriti?
5. Če je odgovor na prejšnje vprašanje pritrdilen: ali je treba člen 5(4) Direktive 2014/104 razlagati tako, da lahko učinkoviti ukrepi sodišča za varstvo zaupnih informacij vodijo do tega, da je tožeči stranki ali drugim udeležencem v postopku in njihovim zastopnikom onemogočen dostop do razkritih dokazov, preden sodišče dokončno odloči, ali razkriti dokazi ali nekateri od njih spadajo v kategorijo dokazov iz člena 6(5)(a) te direktive?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Uporaba členov 5 in 6 Direktive 2014/104 *ratione temporis*

- 36 Najprej je treba v zvezi z uporabo Direktive 2014/104 *ratione temporis* opozoriti, da ta direktiva vsebuje posebno določbo, ki izrecno ureja pogoje za časovno uporabo njenih bistvenih in nebistvenih določb (sodba z dne 10. novembra 2022, PACCAR in drugi, C-163/21, EU:C:2022:863, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 37 Na eni strani morajo namreč države članice na podlagi člena 22(1) Direktive 2014/104 zagotoviti, da se nacionalne določbe, sprejete na podlagi člena 21 te direktive, da bi se uskladile z bistvenimi določbami navedene direktive, ne uporabljajo retroaktivno.
- 38 Na drugi strani morajo države članice na podlagi člena 22(2) Direktive 2014/104 zagotoviti, da se nobeni nacionalni ukrepi, ki niso ukrepi iz člena 22(1) te direktive, ne uporabljajo za odškodninske tožbe, ki so bile predložene nacionalnim sodiščem pred 26. decembrom 2014.

- 39 Zato je treba za določitev časovne uporabe določb Direktive 2014/104 na prvem mestu ugotoviti, ali je zadevna določba bistvena določba ali ne, pri čemer je pojasnjeno, da je treba to vprašanje glede na to, da člen 22 te direktive ne napotuje na nacionalno pravo, presojati z vidika prava Unije, in ne z vidika nacionalnega prava, ki se uporablja (sodba z dne 10. novembra 2022, PACCAR in drugi, C-163/21, EU:C:2022:863, točka 30 in navedena sodna praksa).
- 40 V zvezi s tem je treba, prvič, navesti, da je namen členov 5 in 6 navedene direktive nacionalnim sodiščem dati možnost, da toženi stranki ali tretji stranki pod nekaterimi pogoji odredijo razkritje ustreznih dokazov, s katerimi razpolagajo, in tako določijo potek postopka, povezanega z odškodninsko tožbo.
- 41 Namen teh določb je – ker državam članicam nalagata, da tem sodiščem dajo posebna pooblastila v okviru obravnavanja sporov v zvezi z odškodninskimi tožbami za povračilo škode, nastale zaradi kršitev določb konkurenčnega prava – odpraviti asimetrijo informacij v škodo oškodovane osebe, ki je načeloma značilna za te spore, kot je to navedeno v uvodni izjavi 15 Direktive 2014/104, in zaradi katere ta oseba težje pridobi informacije, ki so nujno potrebne za vložitev odškodninske tožbe (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2022, PACCAR in drugi, C-163/21, EU:C:2022:863, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 42 Drugič, ker je namen členov 5 in 6 Direktive 2014/104 prav to, da se tožeči stranki v takih sporih omogoči, da nadomesti primanjkljaj informacij, ki ga ima, je res, da ti določbi vodita do tega, da se tej stranki, kadar se za to obrne na nacionalno sodišče, dajo na voljo možnosti, ki jih ni imela. Vendar pa se predmet teh členov nanaša le na postopkovne ukrepe, ki se uporabljajo pred nacionalnimi sodišči, s čimer so tem sodiščem podeljena posebna pooblastila, da bi lahko ugotovila dejstva, na katera se sklicujejo stranke v sporih, ki se nanašajo na odškodninske tožbe zaradi takih kršitev, in torej ne vpliva neposredno na pravni položaj teh strank, ker se ti določbi ne nanašata na konstitutivne elemente nepogodbene civilne odgovornosti.
- 43 Natančneje, ni razvidno, da bi člena 5 in 6 Direktive 2014/104 določala nove vsebinske obveznosti, ki bi bremenile katero od strank v takih sporih, zaradi česar bi bilo mogoče ti določbi šteti za bistveni v smislu člena 22(1) te direktive (glej po analogiji sodbo z dne 10. novembra 2022, PACCAR in drugi, C-163/21, EU:C:2022:863, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 44 Zato je treba ugotoviti, da člena 5 in 6 Direktive 2014/104 ne spadata med bistvene določbe te direktive v smislu člena 22(1) te direktive in da sta posledično del drugih določb iz člena 22(2) navedene direktive, ki so v obravnavani zadevi postopkovne določbe, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah 29 in 34 sklepnih predlogov.
- 45 Na drugem mestu, iz člena 22(2) Direktive 2014/104 izhaja, da imajo države članice diskrecijsko pravico, da ob prenosu te direktive odločijo, ali se nacionalna pravila za prenos postopkovnih določb navedene direktive uporabljajo za odškodninske tožbe, vložene po 26. decembru 2014, vendar pred datumom prenosa iste direktive, ali pa za tiste, vložene najkasneje pred iztekom roka za njen prenos, to je pred 27. decembrom 2016 (sodba z dne 28. marca 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, točka 28).
- 46 V obravnavani zadevi iz zakona št. 262/2017 izhaja, da je češki zakonodajalec odločil, da se nacionalne določbe, s katerimi so bile prenesene procesne določbe Direktive 2014/104, neposredno in brezpogojno uporabljajo tudi za tožbe, vložene pred tem datumom prenosa, vendar po 26. decembru 2014. Odškodninska tožba, zaradi katere je bila vložena zahteva za razkritje dokumentov, pa je bila vložena 25. novembra 2015.

- 47 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da se člena 5 in 6 v postopku v glavni stvari uporabljata *ratione temporis* in da je torej treba na vprašanja za predhodno odločanje, ki se nanašajo na ti določbi, odgovoriti.

Vsebinska presoja

Uvodne ugotovitve

- 48 Spomniti je treba, da je del polne učinkovitosti pravil konkurence iz členov 101 in 102 PDEU ter zlasti polnega učinka prepovedi, ki jih ti določbi določata, možnost, da vsakdo zahteva odškodnino za škodo, ki mu je nastala zaradi pogodbe ali ravnanja, ki lahko omejuje ali izkrivlja konkurenco, v smislu člena 101(1) PDEU, ali zaradi zlorabe podjetja s prevladujočim položajem, v smislu člena 102 PDEU (glej v tem smislu sodbi z dne 20. septembra 2001, *Courage in Crehan*, C-453/99, EU:C:2001:465, točka 26, in z dne 6. oktobra 2021, *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 33).
- 49 Kot je navedeno v uvodni izjavi 7 Uredbe št. 1/2003, imajo nacionalna sodišča bistveno vlogo pri uporabi pravil konkurence. Pri odločanju o pravnih sporih med posamezniki ščitijo osebne pravice, ki jih določa pravo Unije, med drugim z določanjem odškodnin žrtvam kršitev. V zvezi s tem vloga nacionalnih sodišč dopolnjuje vlogo organov držav članic, pristojnih za konkurenco.
- 50 Čeprav morajo navedena sodišča pri odločanju o odškodninskih tožbah v okoliščinah, ko organ, pristojen za konkurenco, ni sprejel dokončne odločbe o istih dejstvih (tako imenovane „*stand-alone*“ tožbe), načeloma posredno odločiti o obstoju kršitve pravil konkurence, in sicer o obstoju sporazumov, sklepov ali usklajenih ravnanj v smislu člena 101(1) PDEU in člena 102 PDEU, civilne tožbe ne morejo nadomestiti nacionalnih postopkov in postopkov Unije za izvajanje členov 101 in 102 PDEU, ki potekajo v javni sferi in v okviru katerih je zlasti določeno, kot je navedeno v členu 2 Uredbe št. 1/2003, da dokazno breme o kršitvi člena 101(1) ali člena 102 PDEU nosi stranka ali organ, ki to kršitev zatrjuje.
- 51 Zato razlaga določb Direktive 2014/104 o razkritju dokazov ne more povzročiti izogibanja načelom, ki urejajo dokazno breme glede obstoja protikonkurenčnih ravnanj, kadar se izkaže, da predmet zadevne tožbe ni izključno odškodninski.
- 52 Zakonodajalec Unije je pri sprejemanju Direktive 2014/104 namreč izhajal prav iz ugotovitve, ki je navedena v uvodni izjavi 6 te direktive, da je potrebno, da obe orodji, namenjeni za zagotavljanje učinkovite uporabe pravil konkurence, in sicer izvajanje pravil konkurence Unije od javnih organov (*public enforcement*) in odškodninske tožbe zaradi kršitev teh pravil, ki potekajo v zasebni sferi (*private enforcement*), dosledno součinkujeta, zlasti glede ureditve dostopa do dokumentov, s katerimi razpolagajo organi, pristojni za konkurenco.
- 53 V zvezi z odškodninskimi tožbami zaradi kršitve pravil konkurence, ki potekajo v zasebni sferi, je treba navesti, da določbe, ki veljajo za razkritje dokumentov, iz poglavja II (členi od 5 do 8) Direktive 2014/104/EU odražajo ravnovesje med, na eni strani, učinkovitostjo ukrepov organov, pristojnih za konkurenco, in, na drugi strani, učinkovitostjo odškodninskih tožb, ki jih vložijo osebe, ki menijo, da so bile oškodovane zaradi protikonkurenčnih ravnanj.

- 54 Čepprav je torej namen Direktive 2014/104 – ob upoštevanju asimetrije informacij, ki je pogosto značilna za spore v zvezi z odškodninskimi tožbami za povrnitev škode, nastale zaradi kršitev konkurenčnega prava – izboljšati dostop žrtev protikonkurenčnih ravnanj do dokazov, ki jih nujno potrebujejo za dokazovanje utemeljenosti svojih odškodninskih zahtevkov, ga tudi strogo omejuje.
- 55 Na prvem mestu, člen 5 Direktive 2014/104 določa več splošnih pravil o razkritju dokazov v postopkih v zvezi z odškodninskimi tožbami zaradi kršitev konkurenčnega prava.
- 56 Na drugem mestu, člen 6 te direktive določa posebna pravila o razkritju dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, ki med drugim odražajo različno raven varstva glede na zahtevane informacije in potrebo po ohranitvi učinkovitosti postopkov, ki potekajo v javni sferi. Ta določba namreč razlikuje med več vrstami dokazov.
- 57 Najprej je treba glede dokazov v zvezi z izjavami zaradi prizanesljivosti in vlogami za poravnavo (v nadaljevanju: dokazi s črnega seznama) navesti, da člen 6(6) Direktive 2014/104 določa, da države članice zagotovijo, da nacionalna sodišča nikoli ne morejo stranki ali tretji osebi odrediti, naj razkrije te dokaze.
- 58 Dalje, glede informacij, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za upravni postopek, ki ga je začel organ, pristojen za konkurenco, je treba navesti, da informacije, ki jih je zadnjenavedeni med tem postopkom zbral in poslal strankam, ter vloge za poravnavo, ki so bile umaknjene, člen 6(5) Direktive 2014/104 določa, da lahko nacionalna sodišča odredijo razkritje dokazov teh vrst (v nadaljevanju: dokazi s sivega seznama) šele po tem, ko je organ, pristojen za konkurenco, postopek s sprejetjem odločbe ali drugače končal.
- 59 Nazadnje, v skladu s členom 6(9) Direktive 2014/104 se lahko razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, ki ne spadajo v nobeno od zgoraj navedenih vrst dokazov (v nadaljevanju: dokazi z belega seznama), brez poseganja v ta člen odredi kadar koli v postopku odškodninske tožbe.
- 60 Na tretjem mestu, navesti je treba, da je v Direktivi 2014/104 – kot to izhaja iz njenega člena 5(3) in člena 6(4) – tako določena posebna ureditev, ki se uporablja za zahteve za razkritje dokazov, v okviru katerih se tem zahtevam ne ugodi samodejno, ampak se ocenijo z vidika načela sorazmernosti ter ob upoštevanju okoliščin in zadevnih legitimnih interesov. Nacionalno sodišče, ki odloča o zadevi, mora torej opraviti strog nadzor sorazmernosti, pri čemer mora po potrebi upoštevati stališče, ki ga lahko zadevni organ, pristojen za konkurenco, v skladu s členom 6(11) Direktive 2014/104 predloži temu sodišču.
- 61 Na vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, je treba odgovoriti ob upoštevanju teh uvodnih pojasnil.

Prvo vprašanje

- 62 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(1) Direktive 2014/104 razlagati tako, da nasprotuje temu, da nacionalno sodišče odredi razkritje dokazov za nacionalni postopek pred navedenim sodiščem v zvezi z odškodninsko tožbo, ki se nanaša na kršitev konkurenčnega prava, čeprav pred Komisijo poteka postopek v zvezi z isto kršitvijo, in sicer zaradi sprejetja odločbe na podlagi poglavja III Uredbe št. 1/2003, zaradi česar je nacionalno sodišče prekinilo svoj postopek.

- 63 Najprej je treba navesti, da s tem, da Komisija na podlagi člena 11(6) Uredbe št. 1/2003 začne postopek, preneha pristojnost organov držav članic, pristojnih za konkurenco, za uporabo členov 101 in 102 PDEU za iste kršitve.
- 64 Vendar v skladu s členom 16(1) te uredbe nacionalnemu sodišču, ki odloča o odškodninski tožbi, zaradi začetka postopka pred Komisijo pristojnost za uporabo členov 101 in 102 PDEU in za odločanje o kršitvah, ki jih navedena institucija obravnava, ne preneha samodejno. V skladu s to določbo se morajo namreč nacionalna sodišča na eni strani zgolj vzdržati izdaje odločb, ki bi bile v nasprotju z odločbo Komisije, na drugi strani pa izogibati sprejemanju odločitev, ki bi bile v nasprotju z odločbo, ki jo Komisija namerava sprejeti v že začetem postopku, in zato oceniti, ali je potrebno, da postopke prekinijo.
- 65 Poleg tega iz skupnega branja vseh določb Direktive 2014/104 izhaja, da ta nacionalnim sodiščem držav članic prav tako ne nalaga, da zaradi začetka postopka pred Komisijo, ki se nanaša na iste kršitve, prekinijo svoje postopke v zvezi z odškodninskimi tožbami zaradi kršitev pravil konkurence, o katerih odločajo.
- 66 Čeprav morajo, kot je bilo navedeno v točki 52 te sodbe, izvajanje pravil konkurence Unije od javnih organov (*public enforcement*), na eni strani, in odškodninske tožbe zaradi kršitev teh pravil, ki potekajo v zasebni sferi (*private enforcement*), na drugi strani, dosledno součinkovati, zlasti glede ureditve dostopa do dokumentov, s katerimi razpolagajo organi, pristojni za konkurenco, ostaja dejstvo, da se dopolnjujejo in se načeloma lahko izvajajo sočasno.
- 67 V zvezi s tem določbe člena 6(5) in (9) Direktive 2014/104 potrjujejo, da se postopek v zvezi z odškodninsko tožbo lahko nadaljuje ne glede na obstoj postopka, ki poteka pred organom, pristojnim za konkurenco. Medtem ko lahko nacionalna sodišča razkritje dokazov s sivega seznama odredijo šele po tem, ko je tak organ končal postopek (člen 6(5) te direktive), se namreč lahko razkritje dokazov z belega seznama odredi „kadar koli v postopku odškodninske tožbe“ (člen 6(9) navedene direktive).
- 68 V tem okviru se tako postavlja vprašanje, ali Direktiva 2014/104 nasprotuje temu, da nacionalno sodišče odredi razkritje dokazov na podlagi nacionalnih določb, katerih namen je prenesti člena 5 in 6 te direktive, čeprav je nacionalni postopek v okviru odškodninske tožbe zaradi obstoja postopka, začetega pred Komisijo, prekinjen.
- 69 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da navedena direktiva ne preprečuje samodejno tega, da nacionalno sodišče odredi razkritje dokazov v okviru tekoče odškodninske tožbe zaradi domnevne kršitve pravil o konkurenci, čeprav Komisija istočasno vodi postopek, ki se nanaša na isto kršitev, in je nacionalno sodišče prekinilo postopek v zvezi z odškodninsko tožbo do zaključka postopka Komisije.
- 70 Kadar se nacionalno sodišče odloči odrediti razkritje dokazov za postopek v zvezi z odškodninsko tožbo, ki je bil prekinjen, ker je Komisija začela postopek, navedeno sodišče namreč načeloma ne sprejme odločitve, ki bi lahko bila v nasprotju z odločbo, ki jo Komisija namerava sprejeti v tem postopku, v smislu člena 16(1) Uredbe št. 1/2003.
- 71 Ob tem je treba ugotoviti, da nacionalna sodišča toženi stranki ali tretji osebi sicer lahko odredijo razkritje ustreznih dokazov, s katerimi razpolagajo, vendar morajo to storiti v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz Direktive 2014/104.

- 72 Tako morajo nacionalna sodišča, ki odločajo o zadevi in ki morajo razkritje dokazov omejiti na to, kar je strogo upoštevno, sorazmerno in potrebno, zagotoviti, da odločba o razkritju dokazov ne posega neupravičeno v tekočo preiskavo, ki jo organ, pristojen za konkurenco, vodi zaradi kršitve konkurenčnega prava. Navedena sodišča so zato pozvana, naj zahtevo, ki jim je predložena, temeljito preizkusijo glede ustreznosti zahtevanih dokazov, zveze med temi dokazi in uveljavljanim odškodninskim zahtevkom, zadostnosti stopnje natančnosti navedenih dokazov in njihove sorazmernosti.
- 73 Kot je navedeno v uvodni izjavi 23 te direktive, bi bilo treba zahtevo po sorazmernosti skrbno oceniti tudi takrat, kadar bi razkritje pomenilo vpogled v preiskovalno strategijo organa, pristojnega za konkurenco, ker bi razkrilo, kateri dokumenti so del spisa, ali kadar bi negativno vplivalo na način sodelovanja podjetij z organi, pristojnimi za konkurenco. Posebno pozornost bi bilo treba posvetiti preprečevanju iskanja na slepo, in sicer vsesplošnemu iskanju ali preširokemu iskanju informacij, ki po vsej verjetnosti niso pomembne za stranke v postopku.
- 74 V zvezi s tem člen 6(4)(b) Direktive 2014/104 pojasnjuje, da nacionalna sodišča pri ocenjevanju sorazmernosti odredbe za razkritje informacij upoštevajo tudi, ali „stranka zahteva razkritje v zvezi z odškodninsko tožbo pred nacionalnim sodiščem“.
- 75 Iz tega je mogoče sklepati, da mora nacionalno sodišče v okviru ocene sorazmernosti odredbe za razkritje informacij, ki mora biti opravljena skrbno, zlasti kadar gre za dokaze iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, upoštevati tudi okoliščino, da je bil postopek v zvezi z odškodninsko tožbo prekinjen.
- 76 Čeprav odredba za razkritje dokazov za postopek v zvezi z odškodninsko tožbo *a priori* ne spada med „odločbe“ iz člena 16(1) Uredbe št. 1/2003, namreč tako načelo lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU, na eni strani, kot cilj učinkovite in enotne uporabe konkurenčnega prava Unije, na drugi strani, od nacionalnega sodišča zahtevata, da postopek, ki poteka pred Komisijo, upošteva pri sprejetju vsake odločbe ali ukrepa v postopku v zvezi z odškodninsko tožbo, zlasti kadar se ta odločba ali ta ukrep nanaša na ugotovitev obstoja enake ali podobne kršitve konkurenčnega prava.
- 77 Zato mora sodišče, kadar strankam ali tretjim osebam odredi razkritje dokazov v okviru odškodninske tožbe, ki je bila prekinjena, ker je Komisija začela postopek preiskave, zagotoviti, da je to razkritje, ki mora ustrezati dovolj omejeni in utemeljeni zahtevi, za nadaljevanje te tožbe potrebno in sorazmerno.
- 78 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5(1) Direktive 2014/104 razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da nacionalno sodišče odredi razkritje dokazov za nacionalni postopek pred navedenim sodiščem v zvezi z odškodninsko tožbo, ki se nanaša na kršitev konkurenčnega prava, čeprav v zvezi z isto kršitvijo poteka postopek pred Komisijo, in sicer zaradi sprejetja odločbe na podlagi poglavja III Uredbe št. 1/2003, zaradi česar je nacionalno sodišče prekinilo svoj postopek. Vendar mora nacionalno sodišče zagotoviti, da razkritje zahtevanih dokazov v tej fazi postopka, ki mora izpolnjevati pogoje iz členov 5 in 6 Direktive 2014/104, ne presega tega, kar je potrebno glede na odškodninski zahtevek, o katerem odloča.

Tretje vprašanje

- 79 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem, ki ga je treba preučiti pred drugim vprašanjem, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6(5) Direktive 2014/104 razlagati tako, da je to, da nacionalni organ, pristojen za konkurenco, upravni postopek, ki ga je ta organ začel, prekine, ker je Komisija začela postopek na podlagi poglavja III Uredbe št. 1/2003, mogoče enačiti s tem, da ta organ konča ta upravni postopek „s sprejetjem odločbe ali drugače“ v smislu te določbe.
- 80 V zvezi s tem je treba spomniti, da lahko na podlagi člena 6(5) te direktive nacionalna sodišča razkritje dokazov s sivega seznama odredijo „šele po tem, ko je organ, pristojen za konkurenco, končal postopek s sprejetjem odločbe ali drugače“.
- 81 Jezikovna razlaga te določbe, okvir, v katerega je umeščena, in cilji, ki jim sledi, kažejo na to, da prekinitve postopka v zvezi z odškodninsko tožbo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ni mogoče enačiti s končanjem postopka.
- 82 Najprej, v dobesebnem pomenu „prekinitev“ pomeni začasno ustavitev postopka. Postopek torej ni ustavljen, saj se nadaljuje, ko razlog za prekinitev izgine.
- 83 To je potrjeno z uvodno izjavo 25 Direktive 2014/104, v kateri so navedeni primeri odločb o ustavitvi postopka, med drugim s sklicevanjem na odločbe, ki jih Komisija lahko sprejme v skladu s poglavjem III Uredbe št. 1/2003. V tej uvodni izjavi je tako navedeno, da je ustavitev postopka posledica sprejetja, na primer, odločbe na podlagi člena 5 Uredbe št. 1/2003, „razen odločb o začasnih ukrepih“.
- 84 Poleg tega, kadar se Direktiva 2014/104 sklicuje na to, da se postopek konča s sprejetjem odločbe ali „drugače“, gre za ukrepe, ki se – kar se tiče njihovega bistva in cilja – sprejmejo, ko se nacionalni organ, pristojen za konkurenco, odloči, da je ob upoštevanju informacij, zbranih med postopkom, mogoče ali celo nujno odločiti o zadevi in postopek končati.
- 85 Zato dejstva, da nacionalni organ, pristojen za konkurenco, prekine upravni postopek, tudi če je tako prekinitev spodbudil začetek postopka Komisije, ni mogoče enačiti s tem, da je ta organ „drugače“ končal ta upravni postopek.
- 86 Dalje, prekinitev upravnega postopka, za katero se je odločil nacionalni organ, pristojen za konkurenco, na podlagi člena 11(6) Uredbe št. 1/2003 je treba razumeti v okviru pravil, ki urejajo vzporedne pristojnosti Komisije na eni strani in nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco, na drugi strani.
- 87 Kot je Sodišče razsodilo, začetek postopka Komisije nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, ne odvzame trajno in dokončno njihove pristojnosti za uporabo nacionalne zakonodaje na področju konkurence, saj se pristojnost nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco, obnovi, ko je postopek, ki ga je začela Komisija, končan (sodba z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi, C-17/10, EU:C:2012:72, točki 79 in 80).
- 88 Poleg tega na podlagi člena 16(2) Uredbe št. 1/2003 organi držav članic, pristojni za konkurenco, še vedno lahko ukrepajo tako v okviru prava Unije kot v okviru nacionalnega konkurenčnega prava – tudi če je Komisija sama že sprejela odločbo – če ne sprejmejo odločitev, ki bi bile v nasprotju z odločbo, ki jo je sprejela Komisija (glej v tem smislu sodbo z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi, C-17/10, EU:C:2012:72, točke od 84 do 86).

- 89 Prekinitev upravnega postopka, dokler Komisija ne zaključi preiskave v obravnavani zadevi, torej ne pomeni končanja tega postopka v tem smislu, da je bil sprejet končni akt v zvezi z zadevno kršitvijo, temveč jo je treba šteti za začasni ukrep. Če se torej Komisija odloči končati svoj postopek, ne da bi izdala odločbo o kršitvi, se lahko zadevni nacionalni organ, pristojen za konkurenco, načeloma odloči, da ponovno začne svoj postopek.
- 90 Nazadnje, v zvezi s cilji, ki jim sledi člen 6(5) Direktive 2014/104, je treba navesti, da je namen varstva, ki se uporablja za dokaze s sivega seznama – kot izhaja iz uvodne izjave 25 te direktive – zagotoviti, da razkritje dokumentov ne posega neupravičeno v tekočo preiskavo, ki jo nacionalni organ, pristojen za konkurenco, vodi v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava. To, da bi se razkritje dokazov s sivega seznama dovolilo po prekinitvi postopka, ki ga odredi nacionalni organ, pristojen za konkurenco, vendar med tekočo preiskavo Komisije, bi lahko ogrozilo – in to celo resno – učinkovitost te preiskave Komisije in s tem cilje navedene direktive.
- 91 Glede na vse zgornje preudarke je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6(5) Direktive 2014/104 razlagati tako, da tega, da nacionalni organ, pristojen za konkurenco, upravni postopek, ki ga je ta organ začel, prekine, ker je Komisija začela postopek na podlagi poglavja III Uredbe št. 1/2003, ni mogoče enačiti s tem, da ta organ konča ta upravni postopek „s sprejetjem odločbe ali drugače“ v smislu te določbe.

Drugo vprašanje

- 92 Uvodoma je treba spomniti, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, ki je uveden s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika lahko Sodišče po potrebi ne le preoblikuje vprašanja, ki so mu bila predložena, ampak tudi upošteva določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v vprašanju ni sklicevalo (sodba z dne 13. oktobra 2022, Herios, C-593/21, EU:C:2022:784, točka 19 in navedena sodna praksa).
- 93 V zvezi s tem je treba navesti, da čeprav se drugo vprašanje za predhodno odločanje, kot ga je postavilo predložitveno sodišče, izrecno nanaša samo na razlago člena 6(5) in (9) Direktive 2014/104, želi navedeno sodišče izvedeti – kot to izhaja iz besedila njegovega predloga za sprejetje predhodne odločbe – ali ta direktiva preprečuje sprejetje nacionalne zakonodaje, s katero se razširja obseg informacij, ki so med trajanjem postopka pred organom, pristojnim za konkurenco, izključene iz razkritja. Ker je manevrski prostor, ki ga imajo države članice pri prenosu členov 5 in 6 navedene direktive, omejen z določbami člena 5(8) iste direktive, pa je potrebno drugo vprašanje za predhodno odločanje preoblikovati in njegov obseg razširiti na zadnjenavedeno določbo.
- 94 Zato je treba šteti, da predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(8), člen 6(5)(a) in člen 6(9) Direktive 2014/104 razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki na podlagi člena 6(5) te direktive začasno ne omejuje samo razkritje informacij, ki so bile „pripravljene“ posebej za postopek, ki ga je začel organ, pristojen za konkurenco, ampak tudi vseh informacij, ki so bile za to „predložene“.

- 95 V zvezi s tem se je treba, prvič, izreči o dopustnosti drugega vprašanja, ki ga je izpodbijala družba České dráhy, pri čemer ta trdi, da je to vprašanje preuranjeno in hipotetično, saj do zdaj češka nacionalna sodišča niso odločila o vprašanju, ali so bili dokumenti, za katere je bilo zahtevano, da jih družba České dráhy razkrije kot dokaze, pripravljeni posebej za postopek, ki ga je začel ÚOHS, ali za postopek, ki ga vodi Komisija.
- 96 V zvezi s tem zadostuje spomniti, da za vprašanja, ki se nanašajo na pravo Unije, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga postavi nacionalno sodišče, zavrne le, če zahtevana razlaga pravila Unije očitno nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če gre za hipotetičen problem ali če Sodišče nima na voljo potrebnih dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko koristno odgovorilo na postavljena vprašanja (sodba z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točki 27 in 28).
- 97 V obravnavani zadevi ni tako. Odgovor na drugo vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, naj bi temu olajšal ugotovitev, kateri dokazi ne spadajo na sivi, ampak na beli seznam, in so glede na okoliščine primera lahko – ne glede na to, da organ, pristojen za konkurenco, svojega postopka ni končal – predmet zahteve za razkritje dokumentov na podlagi nacionalnih določb, s katerimi je bila prenesena Direktiva 2014/104.
- 98 Iz tega sledi, da je drugo vprašanje dopustno.
- 99 Drugič, predložitveno sodišče v zvezi z vsebino Sodišče poziva, naj se izreče o obsegu informacij, ki so upravičene do začasne zaščite iz člena 6(5) Direktive 2014/104, kar se tiče dokazov s sivega seznama.
- 100 Predložitveno sodišče v zvezi s tem ugotavlja, da iz člena 16(3) zakona št. 262/2017 v povezavi z njegovim členom 2(2)(c) izhaja, da časovna omejitev, ki se uporablja za razkritje dokazov v obdobju, v katerem poteka postopek, ki ga vodi organ, pristojen za konkurenco, velja za vse informacije, predložene organu, pristojnem za konkurenco, za ta postopek, in ne le za informacije, ki so bile „pripravljene posebej“ za navedeni postopek.
- 101 V zvezi s tem iz člena 6(5) Direktive 2014/104 ob upoštevanju uvodne izjave 25 te direktive nedvoumno izhaja, da se začasno varstvo, podeljeno s to določbo, ne nanaša na vse informacije, ki so bile posebej, prostovoljno ali na zahtevo organa, pristojnega za konkurenco, predložene za tak postopek, ampak se nanaša samo na informacije, ki so bile pripravljene posebej za postopek, ki ga je ta organ začel.
- 102 Ta ugotovitev je potrjena s sistematično razlago zadevne določbe.
- 103 V zvezi s tem se je na prvem mestu treba sklicevati na člen 6(9) Direktive 2014/104, ki se nanaša na dokaze z belega seznama, na podlagi katerega se razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, ki ne spadajo na sivi in črni seznam, lahko odredi kadar koli v postopku z odškodninsko tožbo. V uvodni izjavi 28 te direktive je pojasnjen obseg te določbe, saj je v njej za ponazoritev dokazov, katerih razkritje z navedeno direktivo ni samodejno prepovedano, ker spadajo na sivi ali črni seznam, uporabljen izraz „dokazov, ki obstajajo neodvisno od postopka organa, pristojnega za konkurenco („predhodne informacije“)“.

- 104 Na drugem mestu je treba prav tako navesti, da je v členu 2, točka 17, iste direktive pojem „predhodne informacije“ opredeljen kot „dokaz, ki obstaja neodvisno od postopka organa, pristojnega za konkurenco, ne glede na to, ali spis organa, pristojnega za konkurenco, te informacije vsebuje ali ne“.
- 105 Iz te opredelitve izhaja, da lahko tudi dokazi iz takega spisa spadajo na beli seznam. Natančneje, informacije, ki jih mora stranka v postopku pripraviti in shraniti (ali jih pripravlja in shranjuje) na podlagi drugih predpisov in neodvisno od postopka v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava, so predhodne informacije, katerih razkritje lahko nacionalna sodišča načeloma odredijo kadar koli, saj gre za dokaze, ki spadajo na beli seznam.
- 106 Na tretjem mestu, člen 6(8) Direktive 2014/104 s tem, da izraža idejo, da je treba, na eni strani, zaščito, podeljeno dokazom s sivega in črnega seznama, omejiti na primere, v katerih je ta zaščita dejansko nujna in torej primerna z vidika ciljev navedene direktive, ter, na drugi strani, dovoliti razumno širok dostop do dokazov, določa, da če na črni seznam spadajo le določeni deli zahtevanih dokazov, se drugi deli glede na kategorijo, v katero spadajo, razkrijejo v skladu z upoštevnimi odstavki člena 6 navedene direktive.
- 107 Na četrtem mestu, iz člena 5(8) Direktive 2014/104, ki državam članicam dovoljuje, da sprejmejo pravila, ki bi dovoljevala razkritje dokazov v širšem obsegu, brez poseganja v člen 5(4) in (7) ter člen 6 te direktive, izhaja, da državam članicam ni dovoljeno, da pri prenosu Direktive 2014/104 spreminjajo pogoje, v skladu s katerimi so dokazi razvrščeni na sivi, črni ali beli seznam.
- 108 Zlasti bi s tem, da bi se državam članicam dovolilo razširiti obseg informacij s sivega sezama, prišlo do bolj omejenega razkritja dokazov, kar bi bilo v nasprotju z logiko člena 5(8) te direktive. Cilj harmonizacije navedene direktive bi bil tako ogrožen, če bi države članice imele možnost, da na področju razkritja dokazov uvedejo bolj omejevalna pravila od tistih, ki so določena v členih 5 in 6 iste direktive.
- 109 Zato nacionalna zakonodaja, ki začasno omejuje razkritje vseh informacij, ki so bile predložene med postopkom na zahtevo organa, pristojnega za konkurenco, ali na lastno pobudo, vključno s predhodnimi informacijami, ni v skladu s členom 6(5)(a) in členom 6(9) Direktive 2014/104.
- 110 Ta ugotovitev ne pomeni, da mora sodišče, ki odloča o zahtevi za razkritje dokazov v okviru postopka v zvezi z odškodninsko tožbo zaradi kršitve pravil o konkurenci, nujno odrediti razkritje vseh dokumentov, ki niso bili pripravljeni posebej za postopek pred organom, pristojnim za konkurenco.
- 111 Nacionalno sodišče mora namreč vsekakor – še posebej pa, kadar je bil postopek prekinjen do končanja upravnega postopka, ki ga je začel organ, pristojen za konkurenco – zagotoviti, da razkritje zahtevanih dokazov v tej fazi postopka, ki mora izpolnjevati pogoje iz členov 5 in 6 Direktive 2014/104, ne presega tega, kar je potrebno glede na odškodninski zahtevek, o katerem odloča.
- 112 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5(8), člen 6(5)(a) in člen 6(9) Direktive 2014/104 razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki na podlagi člena 6(5) te direktive začasno ne omejuje samo razkritje informacij, ki so bile „pripravljene“ posebej za postopek, ki ga je začel organ, pristojen za konkurenco, ampak tudi vseh informacij, ki so bile za to „predložene“.

Četrto vprašanje

- 113 S četrtem vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(1) Direktive 2014/104 v povezavi s členom 6(5)(a) te direktive razlagati tako, da ti določbi ne nasprotujeta temu, da nacionalno sodišče odloči o zahtevi za razkritje dokazov in odredi, naj se ti položijo v sodni depozit, tako da se preučitev vprašanja, ali ti dokazi spadajo na sivi seznam, ker vsebujejo „informacije, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco“, v smislu zadnjenavedene določbe, odloži na trenutek, ko bo to sodišče imelo dostop do teh dokazov.
- 114 Predložitveno sodišče namreč želi ne glede na sklicevanje na člen 6(7) Direktive 2014/104 v bistvu izvedeti, ali sodišče lahko odredi razkritje dokazov, urejeno s členom 5(1) te direktive, da bi presodilo, ali ti dokazi vsebujejo „informacije, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco“, v smislu člena 6(5)(a) navedene direktive.
- 115 V zvezi s tem je treba navesti, da je zakonodajalec v členu 6(7) Direktive 2014/104 v zvezi z dokazi s črnega seznama določil mehanizem predhodnega preverjanja, katerega namen je, da nacionalno sodišče dostopi do takih dokazov zgolj, da se prepriča, ali je njihova vsebina res „izjava zaradi prizanesljivosti“ ali „vloga za poravnavo“, kot sta opredeljeni v členu 2, točki 16 in 18, navedene direktive, in da gre torej dejansko za dokaze s črnega seznama.
- 116 Vendar tak mehanizem preverjanja ni določen v zvezi z dokazi s sivega seznama, ki spadajo na področje uporabe člena 6(5) Direktive 2014/104. Razlog za to je, da je drugače kakor za dokaze s črnega seznama zaščita, do katere so upravičeni dokazi s sivega seznama, le začasna.
- 117 V obravnavani zadevi se postavlja vprašanje, ali Direktiva 2014/104 nasprotuje temu, da bi lahko nacionalno sodišče na temelju možnosti, ki je na voljo na podlagi veljavnega nacionalnega postopkovnega prava – kar mora preveriti predložitveno sodišče – sprejelo ukrepe, da bi presodilo, ali dokazi, katerih razkritje se zahteva v utemeljitev odškodninske tožbe zaradi kršitve pravil o konkurenci, res spadajo na sivi seznam, čeprav je postopek, ki ga vodi organ, pristojen za konkurenco, še vedno v teku.
- 118 V postopku v glavni stvari je očitno, da je pritožbeno sodišče odredilo razkritje dokazov tako, da je na lastno pobudo določilo preučitev vprašanja, ali so bili med temi dokazi, po tem, ko so bili dokazi razkriti sodišču, vendar preden so bili razkriti tožeči stranki na podlagi obrazložene zahteve, ki jo je ta vložila, tudi dokazi s sivega seznama.
- 119 V zvezi s tem je treba poudariti, da je, kot je razvidno tudi iz uvodne izjave 21 Direktive 2014/104, cilj ureditve iz člena 6(5) te direktive na področju dokazov s sivega seznama preprečiti, da bi odločitev o razkritju dokazov neupravičeno posegala v tekočo preiskavo, ki jo organ, pristojen za konkurenco, vodi zaradi kršitve konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava.
- 120 Iz tega sledi, da je zakonodajalec Unije izvedel izčrpno harmonizacijo iz te določbe predvsem zaradi interesa za izvajanje konkurenčnega prava v javni sferi.
- 121 Uresničevanje takega cilja pomeni, da dostop do dokazov s sivega seznama prosilcem ali drugim tretjim osebam ni odobren, dokler organ, pristojen za konkurenco, ne konča svojega postopka.

- 122 Vendar ta cilj ne nasprotuje temu, da nacionalno sodišče z uporabo nacionalnega postopkovnega instrumenta odredi razkritje dokazov, ki bi lahko spadali na sivi seznam, zgolj zato, da bi se zadevni dokumenti položili v sodni depozit in da bi se na zahtevo razkrili šele po tem, ko sodišče preveri, ali ti dokumenti res vsebujejo dokaze s tega seznama.
- 123 Ob upoštevanju potrebe po odpravi asimetrije informacij in zagotovitvi učinkovitosti izvajanja konkurenčnega prava v zasebni sferi, kar je potreba, na kateri temelji sprejetje Direktive 2014/104, ta direktiva namreč nacionalnemu sodišču načeloma omogoča, da na podlagi veljavnega nacionalnega postopkovnega prava uporabi tak nacionalni instrument, da bi med drugim preprečilo pretirano uporabo izjeme iz člena 6(5) navedene direktive.
- 124 Ta postopkovni instrument lahko prispeva k učinkovitosti odškodninskih zahtevkov v zasebni sferi, hkrati pa ohranja varstvo, ki ga morajo uživati dokazi s sivega seznama, dokler organ, pristojen za konkurenco, tako ali drugače ne konča svojega postopka.
- 125 Ob tem morajo biti pri uporabi takega instrumenta spoštovane zahteve, ki izhajajo iz načela sorazmernosti, kot so natančneje določene v členu 5(3) in členu 6(4) Direktive 2014/104.
- 126 Zlasti je treba upoštevati obseg in stroške razkritja dokazov, upoštevnost dokazov, katerih razkritje se zahteva zaradi utemeljitve odškodninskega zahtevka, pa tudi vprašanje, ali je bila zahteva za razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, oblikovana na poseben način glede narave, predmeta ali vsebine zadevnih dokumentov.
- 127 Kot je navedeno v uvodni izjavi 23 Direktive 2014/104, je treba preprečiti, da bi se ugodilo vesplošnemu iskanju ali preširokemu iskanju informacij, ki po vsej verjetnosti niso pomembne za stranke v postopku. Tako je treba posebno pozornost nameniti zahtevam, s katerimi se zahteva splošno razkritje dokumentov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, v zvezi z določeno zadevo ali dokumentov, ki jih predloži stranka v določeni zadevi, zato se navedene zahteve ne bi smele šteti za sorazmerne.
- 128 Glede na vse zgornje preudarke je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5(1) Direktive 2014/104 v povezavi s členom 6(5)(a) te direktive razlagati tako, da ti določbi ne nasprotujeta temu, da nacionalno sodišče z uporabo postopkovnega instrumenta nacionalnega prava sprejme odločitev v zvezi z razkritjem dokazov in odredi, naj se ti položijo v sodni depozit, tako da se preučitev vprašanja, ali ti dokazi vsebujejo „informacije, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco“, v smislu zadnjenavedene določbe, odloži do trenutka, ko bo navedeno sodišče imelo dostop do teh dokazov. Vendar morajo biti pri uporabi takega instrumenta spoštovane zahteve, ki izhajajo iz načela sorazmernosti, kot so natančneje določene v členu 5(3) in členu 6(4) Direktive 2014/104.

Peto vprašanje

- 129 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6(5)(a) Direktive 2014/104 razlagati tako, da kadar nacionalno sodišče odloži preučitev vprašanja, ali dokazi, katerih razkritje se zahteva, vsebujejo „informacije, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco“, lahko navedeno sodišče prisilcu ali drugim strankam v postopku ter njihovim zastopnikom zavrne dostop do teh dokazov, in to v skladu s členom 5(4) te direktive.

- 130 V zvezi s tem zadostuje navesti, da v skladu s členom 6(5)(a) Direktive 2014/104 nacionalna sodišča nimajo samo pravice, ampak tudi obveznost zagotoviti, da druga stranka v postopku med postopkom, ki ga je začel organ, pristojen za konkurenco, nima dostopa do informacij, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za ta postopek.
- 131 Zato mora nacionalno sodišče, če na podlagi postopkovnega instrumenta nacionalnega prava odredi razkritje dokazov, ki bi lahko spadali na sivi seznam, da bi preverilo, ali je to tako, zagotoviti – in to ne glede na to, ali zadevni dokumenti vsebujejo zaupne informacije ali ne – da druga stranka v postopku nima dostopa do teh dokazov, kadar ti spadajo na beli seznam, dokler ne dokonča tega preverjanja ali, kadar navedeni dokazi spadajo na sivi seznam, dokler organ, pristojen za konkurenco, ne konča svojega postopka.
- 132 Zato je treba na peto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6(5)(a) Direktive 2014/104 razlagati tako, da kadar nacionalno sodišče z uporabo postopkovnega instrumenta nacionalnega prava odloži preučitev vprašanja, ali dokazi, katerih razkritje se zahteva, vsebujejo „informacije, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco“, mora navedeno sodišče zagotoviti, da prosilci ali druge stranke v postopku ter njihovi zastopniki nimajo dostopa do teh dokazov, kadar ti spadajo na beli seznam, dokler ne dokonča tega preverjanja ali, kadar navedeni dokazi spadajo na sivi seznam, dokler organ, pristojen za konkurenco, ne konča svojega postopka.

Stroški

- 133 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Člen 5(1) Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije**

je treba razlagati tako, da

ne nasprotuje temu, da nacionalno sodišče odredi razkritje dokazov za nacionalni postopek pred navedenim sodiščem v zvezi z odškodninsko tožbo, ki se nanaša na kršitev konkurenčnega prava, čeprav v zvezi s to kršitvijo poteka postopek pred Evropsko komisijo, in sicer zaradi sprejetja odločbe na podlagi poglavja III Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU], zaradi česar je nacionalno sodišče prekinilo svoj postopek. Vendar mora nacionalno sodišče zagotoviti, da razkritje zahtevanih dokazov v tej fazi postopka, ki mora izpolnjevati pogoje iz členov 5 in 6 Direktive 2014/104, ne presega tega, kar je potrebno glede na odškodninski zahtevek, o katerem odloča.

- 2. Člen 6(5) Direktive 2014/104**

je treba razlagati tako, da

tega, da nacionalni organ, pristojen za konkurenco, upravni postopek, ki ga je ta organ začel, prekine, ker je Evropska komisija začela postopek na podlagi poglavja III Uredbe št. 1/2003, ni mogoče enačiti s tem, da ta organ konča ta upravni postopek „s sprejetjem odločbe ali drugače“ v smislu te določbe.

3. Člen 5(8), člen 6(5)(a) in člen 6(9) Direktive 2014/104

je treba razlagati tako, da

te določbe nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki na podlagi člena 6(5) te direktive začasno ne omejuje samo razkritje informacij, ki so bile „pripravljene“ posebej za postopek, ki ga je začel organ, pristojen za konkurenco, ampak tudi vseh informacij, ki so bile za to „predložene“.

4. Člen 5(1) Direktive 2014/104 v povezavi s členom 6(5)(a) te direktive

je treba razlagati tako, da

ti določbi ne nasprotujeta temu, da nacionalno sodišče z uporabo postopkovnega instrumenta nacionalnega prava sprejme odločitev v zvezi z razkritjem dokazov in odredi, naj se ti položijo v sodni depozit, tako da se preučitev vprašanja, ali ti dokazi vsebujejo „informacije, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco“, v smislu zadnjenavedene določbe, odloži do trenutka, ko bo navedeno sodišče imelo dostop do teh dokazov. Vendar morajo biti pri uporabi takega instrumenta spoštovane zahteve, ki izhajajo iz načela sorazmernosti, kot so natančneje določene v členu 5(3) in členu 6(4) Direktive 2014/104.

5. Člen 6(5)(a) Direktive 2014/104

je treba razlagati tako, da

kadar nacionalno sodišče z uporabo postopkovnega instrumenta nacionalnega prava odloži preučitev vprašanja, ali dokazi, katerih razkritje se zahteva, vsebujejo „informacije, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa, pristojnega za konkurenco“, mora navedeno sodišče zagotoviti, da prosilci ali druge stranke v postopku ter njihovi zastopniki nimajo dostopa do teh dokazov, kadar ti spadajo na beli seznam, dokler ne dokonča tega preverjanja ali, kadar navedeni dokazi spadajo na sivi seznam, dokler organ, pristojen za konkurenco, ne konča svojega postopka.

Podpisi